

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАРАПОВНОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В СЬОГОДІШНІХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXXV

Ч. 179

Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 2 серпня 1924

VOL. XXXV

No. 179

Jersey City, N. J., Saturday, August 2, 1924

THREE CENTS

Дейвис підпирає свого заступника Браєна у виступі проти „мобілізаційного дня“.

НЬО-Йорк, 1. Я. 31. липня. — Демократичний кандидат Джон В. Дейвис сьогодні вернувся зі стеїту Мейн, де був 12 днів на відпочинку.

Він прибув до Моррей Гілл Готел, де прийняв демократичних провідників і представників газет.

Представникам газет він заявив, що дуже дивувався, коли прочитав, бачу, що він проти записи демократичного кандидата на заступника президента, Чарла В. Браєна, губернатора Небраски, котрий виступив проти мобілізаційного дня, який президент Кулідж проголосив на 12-ого вересня с. р. в цілх Зауценх Держав.

Дейвис зазначив, що навпаки, він годиться з Браєном і підпирає його погляди з усієї душі.

Він сказав:

„Я годжуся із поглядом губернатора Небраски, що тепер немає потреби тягнути цивільних людей до військових демонстрацій та відганяти їх від праці, тим паче, що у сьому плані нема жадних виховуочих цілей.

„Ліша річ вправляти військові організації народу, а інша тягнути цивільних людей до військових демонстрацій. А перелісний тепер на се не пора. Тепер краще пора тягнути держави Європи до миру і праці і Америка має завдання взяти на себе ту місію, а не виявляти свій настрій військовими мобілізаційними демонстраціями“.

БРАЄН ПИТАЄТЬСЯ ПРО „МОБІЛІЗАЦІЙНИЙ ДЕНЬ“. ВАШИНГТОН, Д. К., 31. липня. — Говернер Небраски, Чарла В. Браєн, прислав до президента Куліджа депешу, в якій домагається, щобі подав йому дальші інформації про план „мобілізаційного дня“ 12-ого вересня с. р. Сю депешу передано міністерству війни.

БРАЄН ВДОВОЛЕНІЙ ЗАЯВКОЮ ДЕЙВИСА. ОМАГА, Небраска, 31. липня. — Говернер Чарла В. Браєн сказав, що він вдоволений заявою Дейвиса, в якій він приєднався до його протесту проти „мобілізаційного дня“.

При сьому він зазначив, що німаю спротиву він доручив стейтській міліції і патріотичним організаціям Небраски взяти участь в демонстрації.

ДЕЙВИС ВИТАЛИ В МЕЙН.

НЬО-Йорк, Н. Я., 31. липня. — Населення міст в стейті Мейн, через які переїздив демократичний кандидат Дейвис, вертаючись з відпочинку до Нью-Йорку, витало його оваційно. На деяких стаціях Дейвис промовив коротко до зібраної публіки.

ПРОВІДНИКИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ КАМПАЇНИ.

НЬО-Йорк, Н. Я., 31. липня. — Демократичний кандидат на президента Зауценх Держав, Джон В. Дейвис, іменував керівником виборчої кампанії на Сході Томаса Дж. Спеллосі, бувшого заступника міністра судівництва за Високою. Його осядок був в Нью-Йорку.

Крім того він зазначив, що членами виборчої кампанії Лінолда Діксона, бувшого конгресмена з Індіани, і Вилд-ема В. Вислода, бувшого міністра праці.

ДЕЙВИС ПІДПІРАЄ СМІТА.

НЬО-Йорк, Н. Я., 31. липня. — Демократичний кандидат Дейвис старіється вилунти на губернера стейту Нью-Йорк, Алфреда Е. Сміта, щобі сьоті осени кандидував втретє на губернера сьоті стейту.

Він сказав, що підпірає кандидатуру Сміта з усіх сил.

УБИЙНИКИ СМІЮТЬСЯ.

ШІКАГО, Іл., 31. липня. — Оборонче убийників малого Френкса, обвинувачених Лілопада і Ловба, Клерен С. Дерров сказав нині на суді, що стейтський представник, прокуратор Крав, хоче присуду обвинувачених на шибеницю на основі сухих законів, не вгадуючи в духа закону.

Він сказав, що прокуратор жаєлі крові. При сьому домагався допущення збіжжя одного з „умових звачив“.

Оба обвинувачені, слухачи сьоті свого оборонця, сміялись.

БАТЬКО ПОВІСІВ ДІВЧИНУ ЗА РУКИ ІЗЗА 2 ДОЛЯРІВ.

НЬО-Йорк, Н. Я., 31. липня. — Нині поліція арештувала тут при 68-томисоні стрілі торгівця одочами Італійани Пала Фокрі, за що, як згадує луба, і повісив за руки на шибурі свого 8-літню дочку Антоанету.

Він підняв і повісив за руки на шибурі за се, що акрала в батька 2 долари.

Привязав дитину замком у хаті і самий пішов до сипелу. Дитина довго кричала і вишала, аж сусіді почули і спровадили поліцію.

Дитину звільно товариство охорони дітей. Маме дівчинки має сипти по усьому тілі, а руки окрожені від шибур.

Батько за злестро буде ошачити перед судом.

ПЕРЕПАЧОКУЮТЬ КИТАРИЦІВ.

НЬО-Йорк, Н. Я., 31. липня. — Рибалки з Лонг Айленд повідомили поліцію, що тин одні власник жодні переїзв на Лонг Айленд 20 китариців від котрих одержав по \$1,000 доларів заплата.

ВИПРАВА ВОДІВКОМ ДОР-КОДА СІМА.

Корквол, 30. липня. — А Американські летуни, що летять доккола світа, дїбравліс нині до островів Оркней.

Завтра вилітають вони в дорогу понад море до Ісландії. Послідня дорога виносила 370 миль, та коштувала їх півшесть години лету.

КРОВАЯ ХРЕСТИНИ.

Пані Йоска або Друга спраядла хрестини своїй дитині в Гемілтоні, Онт., коли несподівано явився на хрестинах муж пані Йоскої, котрий щиро вярвув з роботи з Дітрой в Стеліах. Розгніваний муж з революером у руці уставив збранных гостей під стіню і стрільв два рази з революера до Майка Унінського, котрий мав зручнувати його родинне життя, а описія стрільв до своєї жінки. Унінський ранений смертельно жінка правдоподібно вуджує. Доверишисий своєї пімсті, Йоский утік, одначе поліція певна що його зловить.

КОМУНІКАЦІЯ ЗАХІД-УКРАЇН. Т-ВА ЛІГІ НАШІЙ.

На порядку денім народ Комісії Унії для національних меншостей Т-ва Лігі Нашієї постановлено від 27 червня ч. р. справу положення українсько-го населення в с. Галичині. За основу народ прийняв меморіал нашого Зах-Укр. Т-ва вручений українським делегатами д-ром Романом Перфецьким і Антоном Петрушевичем президентові комісії Дікензону і гол. секретарю Унії проф. Рїевоноу.

Після довгих нарад, які тривали з малою перервою від ранна до пізнього вечера, постановила комісія — для висвітлення піднесених в нашій меморіалі фактів — відложити дальше трактування справи до слідуючого засідання, яке відбудеться в жовтні ч. р.

На засіданню Головної Ради Унії від 28 червня розглядали справу дальшого заступництва нашого Зах-Укр. Т-ва в Головній Раді і Загальних Зборах Унії. Після довгих нарад постановлено переслудати в найблизших днях делегатів Зах-Укр. Т-ва і відпоручника краю д-ра Олександра Марітчанка, який саме 28 червня прибув до Льову.

СИН ПОЧТАРЯ ОБКРАДАВ ПОЧТУ.

Михайло Скакун, син почтара Ільма Скакуна з Келд, Манітоба, признався в суді до крадіжки пакунка пісального пошти і був засуджений на три роки в'язниці. Суддя в Давріні хотів перевести розправу при відданню вироку запити, що був би це страшний день для жителів Манітоби, якщо б страдиди добрих до міндливості пошти.

ШКАВИКІ КОНГРЕС.

Дня 4. липня ч. р. відбувся у Стокгольмі світовий конгрес поштового союзу. Почтовий союз святкує цього року 50-літнє довільє свого існування. Він повстав в р. 1874, а від 1877 його осідком є Берн. До нього належить 77 держав з усіх частин світа. Головним предметом нарад було ревізія міжнародних поштових тарифів і обниження транспортних ошарт. Народи тривали аж в тиждень.

ГОЛОД ЗНОСИВ РОСІ.

Совітські газети пишуть про слабі вигляди сьогорічних жив. Вісти ці в цілій Росії викликали велике затрівження. В Саратовській губернії посуха знищила добрі посіввину засівв. Також доля стрінула і царницьку губернію де посуха знищила половину посівв. Також вісти прихотять і з інших губерній. В бахмутській губернії спека знищила все так, що пізнійшій добу вже не помогти. Таксамо остали засівв нищать полєві шкідники.

ДИВОВІДНИЙ ПРОЦЕС.

В останній процесі вєдєно в Москві підсудимі проти... покійного гр. Дмитра Толстого, згоря „Воскрєсення“ та „Аніа Карєніна“. Обвинувачувач... його творчі, які присуджують на спалєння, іза їх буржуазного світогляду. Прокуратором була вдова по Леніні — Крупська оборонцем — міністер народної освіти Дунаєвський. „Ще життя — казала прокураторка Крупська — та діяльність Толстого була протилежна тому чого на учиня Ленін“. „Ниніша Росія — казав міністер Дунаєвський — має своїх народних Толстох, Достоевськх, та Тургєневих — загалати хочби хочаби прїзвища Лєвїна, Бухарїна та Зіновєва“. Зажєтєся нам, що сьєсь цей процес був заарештованою літературною дискусією у формі судового процесу — як се робитьс в і західній Європі.

БУВ. ВОЄВОДА ГРАБОВСЬКИЙ ПІШОВ В СТАН ВІДПОЧИНКУ.

Бувший львівський воєвода Грабовський, що вєдєвсь своє „отвертєво і просто“ політичного безоглядного нищення Українців, незалежно від безиречного відступку, перенесений тепер вже дєфінітивно в стан відпочинку, отже переходить на смертну.

ТОРГОВЛЯ НЕВІЛЬНИКАМИ.

Торговля невільниками не є привилєєм зареарської культури, але може розвиватис в і такій цивілізованій добі, як нєша. Англієська прєса повідомляє про поширення такої торгівлі на побережжє Червоного Моря. Продавцями є зєдєблєша Абїссїні, які ловлять Нєгрієв над Нієм та у Сухані, — купцями Арабі, які перевозять живих товар у габуну Асії. Англієші зорганїзували торгівлю лодки, які мають наметі вшукувати сквища кучїв. Винуватіи ставлять перед нєшій суд.

ВИШИЛА З ДРУКУ УМІРАЮЩА АНІМАЦІЯ

ВИШИЛА З ДРУКУ

АНОМА ТЕАТРАЛЬНА ШУКА

МУЖИКИ ПАНОМ

КОМЕДІЯ В ПЯТИ ДІЯХ

(Переклад з давняського М. Пєсєнєна).

ЦІНА

25 ЦЕНТИ

Замовлення слати на адресу:

„СВОБОДА“, 10 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

СВЯЩЕНИК, ЗБІВНЮЮЧІВ ПІДПІСЬ

Тема лієсе небувала подїє- як відоміє загробський „Обзор“ — приложилєс з православиєм священиком у сєлі Візіа біля Львова (в Югославії). У сєлі був мертвєць і пішв по попу. Цей пішов і як звичайно став відправляти панашю. Але нараз відсєкчї і побїг до кухні та почав мїшати паприкар, що варивс для похоронних гостей. Присутні зарєз пїзнали, що священик збожеволїв, відсїклаи його, а мерця похоронили без обряду. Нєшасного священика віддали до шпиталю для лікарєвських оглядїєв. Як причину божєвіє священика подїєтє, що він над мїру пив алкоголь, головно горївку.

НОВИЙ УКРАЇН. ЧАСОПИС.

У липні ч. р. вийде в Букєрєстє перше число українсько-го літературно політичного й економїчного двотижневика „Обєднанїє“. Часопис має бути поза партійним присвяченним загально-національним справам. Вїдає його спільно громадський допомогий „Кїтєтє української еміграції в Румунїї та управа фїлії українського товариства Лїгі Націй, які виділили з помїж себе редакційний комїтет у складї: Д. К. Маєвїчєв, ген. С. Дєвїєв, Дмитра Геродотї, І. Гаврілюка та І. М. Кітєвичєв. Начальним редактором буде Дм. Геродот. Крім інформаційного матеріалу „Обєднанїє“ мїстити має: публіцистику, красєє письмєство, статї по економїчїм та фїнансовим питанням, критику і біографїю.

БАГАЦТВО В ЛЬОВУ.

Дописувач „Дєїєвї Експрес“ з Москви оповїдає про цїкаєє відкриття у пїзємєлю дому відомого московського фабриканта Рєбрушїнського, який живе тепер у Парижі. Підчас ревадації в його домі була американський добродїїний комітет пролом студєнтський захїст. При списуванню інвєнтарє один студєнт зїїшов аж до льоху і там відкрив таємні дєрї, у замурованих коридорах наєдено величєзні скарби: твори мїстєства, дорогоцінності, озєбєв, порцєляну, збрую, книжки і т. н.

ДИВОВІДНИЙ.

На Чорнім морє зловєну рибку, яка має голєву крїєніку, шкїрї, густу і чорну, покрити гостримі кілєвками, які є білі, як сєновєє кїсть. — В сєлі Копїта в загорді одного господаря вродилося тєля з двома головами і шістьма ногами.

Аліанти зачинають годитись щодо драчок з Німеччини.

ЛОНДОН, 31. липня. — Остаточнє аліанти на тутєшній конференції погодились щодо стїгання „воєнних відшкодовань“ з Німєччини.

Франція уступила і згодуєсь, аби репараційну комісію побільшє, так щоб заслєв у нїє Американськє, щоб комісія комісії створєно іа другу „комїсію мирового суду“, до якої одна державна могла би звертатис, аби була недоволенна рїшенням репараційної комісії про те, як Німєччина сповнює свої зобовязання щодо сплати „воєнних відшкодовань“, чи ні.

НІМЄЧЧИНА ЗАПЛАТИЛА ВЖЕ АЛІАНТАМ 8 МІЛІАРДІВ ЗОЛОТИХ МАРК.

ПАРИЖ, 31. липня. — Нині оголошено тут звідомлєнє репараційної комісії (комїсії „воєнних відшкодовань“), яке вказує, що Німєччина досї заплатила аліантам грїшми і в тєрах 8,405,832,000 золотих марок.

На американськї грїші се понад два мїліярди або білїони доларєв. Се двїчі стїльки, кїлькє Франція була „заплатаєа“ Німєччині „воєнного відшкодованья“ в 1871 році. Одначе Франція хоче далеко бїльшє.

„ІРЛАНДСЬКА РЕПУБЛІКА“ ЗНОВУ НА ОВИДІ

ЛОНДОН, 31. липня. — Падєнна Ірлєндїє не може погодитис з пївнїчною Ірлєндїєю (Остєрром) щодо усталєння грєнїцї.

Недавні переговори у сїй справї розбїєлись і тому англїєська консервативна прєса вже заздалєждє заповїдає, що сєй осєни або зими упадє правлєнствє Вїльмї Ірлєндської Дєржави, а побїдить рєспублїканськє гуртє.

УГОДА В РУШІННІ.

ДІССЕЛДОРФ, Німєччина, 31. липня. — Власники копалєнь угля в Рушїнї згодились з французькєю окупациєною владою, що дотєпершїє угода щодо продукції угля для Франції має се продовжуватис, поки пїдї Досє не уїдєє в життє.

Колїб до 15-ого сєрпня с. р. план не уїдєє в життє, то німєцькї власники можуть винїсїти умову на 5 дївє наперед.

ЖИДИ — МОНГОЛИ.

ЛОНДОН, 31. липня. — Посол полковник Т. С. Бошамп Вїлїємс заявив нині підчас дєбати над буджєтом для Палєстїни, що Жиди не є бібїлійним „сїнаєм Ізраїля“, але походять від Хазарїєв, котрі жили: колись на полуднєвій Укрїні і в 9-ому столїтї прийняли жидєвськє вїру.

Пїзнішє побили їх першї-правлєтєлї Русї.

Хазарїє се були Монголи, отжє і Жиди Монголи, кїажє Вїлїємс.

Се, кїажє він, пїзнав на основі антропологічїх дослїдїєв.

ПАНОВЕ ШЛЯХТА КРАДУТЬ.

ГРАЦ, Австрія, 31. липня. — Сьогодня розпочавс тут процес протї баронєс Алієс Конрад фон Конрадстєям за крадїєв перєл.

Заскаржєні пї графїні Гєрбєрстєям і Вєльєрстєям, котрі кажуць, що вчєс одом приняти баронєсє будищу вєхотїти роздїляти нїзкї перєл графїні і коли помагала їм збирати, прїсїлєла сєбї 103 перєл, з яких вже частину продав.

Оборона боронить баронєсу, що вона не одїєчєна умов.

На розправі богато австрїєської аристократїї.

НЕ ХОТЯТЬ ПРОДАТИ МИНУЛОЇ СЛАВИ.

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини, 31. липня. — Однє американськє фїльмєвоє компанїє хотїла зладити фїльмєвоє драму, яка зображала б трагічнї історїє останнього угорського короля (і австрїєського цєсаря) Кароля Габсбургєв. Компанїє хотїла зробити знимку з уложєної коронації в тутєшній королєвськїй палатї по разокрї дієснїй коронації з 1917-ого року. Вона хотїла, щоб роль короля грав одиє американський фїльмєвий актєр, а в торжєстї щобї узлєв члєв дєйствїєний спосєрєд мадєрськїх шлєхти, які дієсно брали участь в сїй вєршнїстї тєму 7 лїт. За се компанїє хотїла заплатити великї грїші, які радїла мадєрським дєйствїєним правлєтвї бувшїй цєсарєвій Зїтї на удержанїє пї 8 лїт.

Але мадєрськє шлєхтє вїдхїнула се прєдложєнє, кажучи, що така грав була б дєвєратєв, іх мїдучої слави і цїсарєвій Зїтї.

ПОКІДАЄ ПРОЦЕС ПРОТИ МОНАРХІСТІВ

БУДАПЕШТ, 31. липня. — Персєнт Угорщини „дємєвї Гортї“ вїдав прїказ, щобї зладжувати процес протї мадєрськїх шлєхти за участь у прїєвїєрєнню покїєного Кароля Габсбургєв в 1920 році на прєстоє Угорщини.

Кажуць, що він се зробїє тєму, що і сїмїй був вїдхїнутий в заговїр.

ПЕНОЯ ДІЛЯ СТАРЦІВ.

БЕРН, столиця Швайцєрїї, 31. липня. — У швайцєрськєму парламентї прєдложєно законопрєкт про пенсїє для старцїєв. По новому закону всї старїї понад 65 лїт дієствїєно б від держави річну платїю по 890 рїчєно. Платїєв з тєго платїєв б держави з дохлєдї з платїєв від алкогольєв, а дєру платїєв сплатїєв б роками сї, що мали б одєржувати платїєно і їх роботаєв.

Сьогїстїє спротивлїє тєму законопрєктуєв, кажучи, що се завлєвє суму. Крім тєго вони домагїєтьс платїєв від держави для всїх нємїєчїєв.

